

Norsk industris innspill til Energi- og miljøkomiteen om statsbudsjettet 2026

De viktigste sakene for Norsk Industri for å sikre industriens konkurransekraft er markedsadgang, tilgang på rimelig kraft og nett, redusert skattenivå for norsk eierskap og nye investeringer, tilgang på kompetent arbeidskraft og gode rammebetingelser som sikrer norsk industrivirksomhet og arbeidsplasser. Mange av våre medlemsbedrifter er i prosessindustri eller offshore, og dette er store virksomheter med langsiktige investeringer og planleggingsbehov. Dermed er brå endringer i rammevilkår noe som må unngås. Tiltak under disse områdene vil gjenspeiles i våre innspill til de ulike stortingskomiteene.

Kraft og nett (Kap. 1820, post 1)

Norsk Industri ønsker en plan med tydelige prioriteringer for å sikre rask fremdrift for kraftproduksjon og nettinvesteringer, slik at industriens viktigste konkurransefordel kan sikres fremover. Vi ønsker at det bygges mer vindkraft på land, havvind, sol og vannkraft så raskt som mulig. Vi vil også presisere at leverandører innen nett og kraftproduksjon er sentrale for beredskap og energisikkerhet.

Norsk Industri mener det er positivt at regjeringen foreslår å øke bevilgningene til digitalisering med 37,5 mill. kroner for å sikre raskere konsesjonsbehandling.

CO₂-kompensasjonsordningen (Kap. 1420, post 54/74)

Regjeringen følger opp avtalen med industrien om CO₂-kompensasjon, og foreslår en bevilgning i tråd med enigheten, på 7,3 milliarder i 2026. Norsk Industri understreker viktigheten av denne refusjonsordningen for karbonprispåslaget i kraftprisen for kraftforedlende industri.

Karbonfangst, -bruk og -lagring (Kap. 1850, post 50/70/71/72)

Regjeringen foreslår bevilgning til CCS på 2,154 mrd. kroner. Dette inkluderer 1,9 mrd. kroner til Langskip, 105 mill. kroner til Gassnova for teknologiutvikling og kompetanseoppbygging, 80 mill. kroner til Fond for CO₂-håndtering og 69 mill. kroner til Technology Centre Mongstad (TCM). Det er meget positivt at det nå er etablert fangst, transport og lagring av CO₂ i full skala, men det er mange punktutslipp i industrien og manglende infrastruktur for større norske volumer fremover.

Regjeringen har mottatt kunnskapsgrunnlag fra Gassnova, Enova og Miljødirektoratet om midlertidige virkemidler for å redusere barrierer og markedssvikt i CCS-verdikjeden. Gassnova har også fått i oppdrag å utarbeide et veikart for hvordan CO₂-håndtering kan bidra til reduserte utslipp fra landbasert industri og avfallsforbrenning mot 2050. Basert på disse kunnskapsgrunnlagene varsler regjeringen at den i budsjettet for 2027 vil legge frem en ordning med rett til et fast tilskudd per tonn CO₂ for negative utslipp (fangst av biogene utslipp eller CO₂-fangst fra atmosfæren).

Regjeringen legger ikke fram noen ordning for finansiering av karbonfangst i industrien i dette budsjettet. Norsk Industri synes det er skuffende, og det er ikke i tråd med det som ble vedtatt av Stortinget i forbindelse med behandlingen av budsjettet for 2025.

Norsk Industri ber derfor om at Stortinget gjør følgende anmodningsvedtak:

"Stortinget ber regjeringen opprette en ordning som sikrer utrulling av karbonfangst i industrien innen 1. juli 2026. Dette vil sikre at industrien reduserer sine utslipp kraftig samtidig som konkurransekraften opprettholdes."

Virkemiddelapparatet

Virkemiddelapparatet må stimulere til økt konkurransekraft for norsk industri. Det er bra at det er fokus på teknologiutvikling og innovasjon, men for å videreutvikle norsk industri er skalering fra pilot- til fullskalaprojekter avgjørende.

Enova (Kap. 1428, post 50)

Bevilgningen til Enova er foreslått redusert med ca. 1,9 mrd. kroner sammenlignet med saldert budsjett 2025. Av dette er 1 mrd. kroner midler som Stortinget i 2025 øremerket til tiltak i kvotepliktig sektor. Redusert Enova-støtte kan føre til færre prosjekter, lavere innovasjon og svekket konkurranseevne for norsk industri. Norsk Industri er opptatt av å sikre gode vilkår for å gjennomføre utslippskutt i kvotepliktig sektor. Det er i industrien de virkelig store kuttene kan tas for å redusere utslippene. Dersom støtten til moden teknologi i kvotepliktig sektor blir nedprioritert, vil det påvirke tempoet i utslippskuttene. Kutforslaget fjerner i realiteten et vedtak i budsjettforhandlingene for inneværende år. En forsert innsats for CO₂-reduksjon i industrien bidrar til økt konkurransekraft og verdiskaping i Norge. Norsk Industri vil anbefale Stortinget å vurdere innretningen på dette kuttet.

Veien til helelektrisk går gjennom hybridløsninger for tunge kjøretøy

Det er bra at Enova fortsatt skal prioritere støtteordninger for tunge nullutslippskjøretøy og underveislading for disse kjøretøyene, men det er viktig at signalet om strammere prioriteringer ikke senker innfasingshastigheten for disse kjøretøyene og den nødvendige ladeinfrastrukturen. Norsk Industri mener samtidig at tunge hybrid-kjøretøy også bør vurderes å inkluderes i ordningen. Vi ber Stortinget gjøre følgende anmodningsvedtak:

"Stortinget ber regjeringen påse at tunge elhybridkjøretøy også inngår i Enovas støtteordninger for å redusere utslipp fra tungtransport, anleggsmaskiner, utrykningskjøretøy og lignende."

Norwegian Energy Partners (NORWEP) (Kap. 1850, post 75)

Over 30% av leverandørindustriens omsetning er i dag eksport og internasjonalt salg. Aktivitetsnivået og leverandørindustriens ordrereserver mot norsk sokkel vil falle raskt i løpet 2026. Da blir det internasjonale markedet spesielt viktig for opprettholdelse av kompetanse, ressurser, verdiskaping og sysselsetting, og det er bra at posten foreslås styrket for 2026.

CO₂-avgift for bruk av naturgass og LPG til kjemisk reduksjon, mv. (Kap. 5543, post 70)

Norsk Industri ber Stortinget droppe avgiftsvedtaket som gir Finansdepartementet adgang til å innføre CO₂-avgift på naturgass og LPG til kjemisk reduksjon utenfor kvotestystemet. Dette vedtaket skaper stor usikkerhet for bedrifter som porselensprodusenten Figgjo, bildelprodusenten Benteler, metallprodusenten Speira i Holmestrand for å nevne noen. Her er det heller ikke budsjettert med inntekter.

CO₂-avgift for avfallsforbrenning (Kap. 5543, post 70)

Norsk Industri mener at klimagassutslipp fra kvotepliktig - og ikke kvotepliktig avfallsforbrenning bør prises likt. Vi mener derfor at all avfallsforbrenning bør innlemmes i EUs kvotesystem så raskt som mulig. Videre mener vi at fullt avgiftsfritak for kvotepliktig avfallsforbrenning må innføres så raskt som mulig, da klimagassutslipp fra kvotepliktig industri allerede prises gjennom EUs kvotemarked. Norsk Industri støtter at det for 2026 ikke gjøres noen endringer i CO₂-avgiften på avfallsforbrenning utover prisjustering, slik at konkurranseevnen til norske avfallsforbrenningsanlegg ivaretas.

Norske Paxsters el-varebiler må omfattes av det foreslåtte fritaket for trafikkforsikringsavgift for elektriske varebiler (Kap. 5536, post 72)

Regjeringen foreslår at lette varebiler får fritak for trafikkforsikringsavgift. Svakheten ved forslaget er at de letteste varebilene ikke omfattes av fritaket fordi de er å anse som mopeder eller lette motorsykler.

Et eksempel er norske Paxster, som åpnet ny fabrikk i Sarpsborg før sommeren. Deres små el-varebiler, som mange kjenner fra bybildet, havner i Avgiftsgruppe D "*motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge*" med fortsatt avgift fordi Paxsters biler klassifiseres som "L6bu" som er moped, eller "L7e" som er 4 hjuls motorsykkkel.

Paxsters el-varebiler er lettere og mer miljøvennlige enn personkjøretøyvarebiler som får slippe avgift. Regjeringens forslag gir følgelig den norske produsenten en ulempe i konkurransen. Det mener vi Stortinget må rette opp i.

Norsk Industri ber Stortinget foreslå en ny Avgiftsgruppe h for *elektriske motorsykler; trehjuls, lette, mellomtunge og tunge* i til stortingsvedtak om avgift på trafikkforsikringer for 2026, som også får 0 i trafikkforsikringsavgift fra 1. mars 2026. (Avgiftsvedtaket finnes på side 350 i Prop. 1 LS.)